

УДК 025.5(477)(092)

Про внесок науковців судять за їхніми публікаціями. А їх у подружжя відомих українських бібліотекознавців Євдокії Кононівни та Василя Степановича Бабичів, котрим нещодавно виповнилось вісімдесят років, — чимало. Так, у творчому доробку В. Бабича майже 300 праць (монографії, навчальні посібники, довідники, бібліографічні покажчики, методичні розробки, доповіді на наукових конференціях, міжнародних, всесоюзних, всеукраїнських конференціях, семінарах, симпозіумах, а також — значна кількість наукових та науково-методичних збірників за його редакцією). В авторському активі С. Бабич — більше тридцяти теоретичних статей з бібліографії, зокрема рекомендаційної, та стільки ж методико-бібліографічних матеріалів, консультацій, інструктивно-методичних листів, порад бібліотекарям. Євдокія Кононівна брала участь у підготовці півтори сотні видань — бібліографічних посібників суспільно-політичної тематики, з художньої літератури, які побачили світ у видавництві "Дніпро", а у видавництві "Радянський письменник" вийшли вісімнадцять бібліографічних збірників "Література і сучасність".

Ось уже п'ятдесят п'ять років виходить "Календар знаменних і пам'ятних дат". Євдокія Кононівна тривалий час добирала для нього матеріали та списки рекомендованої літератури.

Спільним "полем діяльності" подружжя Бабичів стала й тісна співпраця із журналом "Вісник Книжкової палати". На його сторінках вони ділилися досвідом професійної роботи, порушували проблеми, що хвилювали вітчизняну бібліотечну спільноту, вказували шляхи їхнього вирішення.

Доля Євдокії Кононівни і Василя Степановича тісно пов'язана із однією з провідних бібліотек України — Національною парламентською. Саме у Київській обласній бібліотеці імені КІПС (так вона тоді називалась) і розпочала працювати випускниця Харківського державного бібліотечного інституту (нині — Харківська державна академія культури) Євдокія Осадча (згодом Бабич). Тут відбулося її фахове становлення, тут вона пройшла шлях від бібліотекаря до заступника директора з бібліотечної роботи. Трудовий стаж Євдокії Кононівни в Національній парламентській бібліотеці вимірюється п'ятдесятма двома роками. І хоча п'ять років тому вона залишила колектив, зв'язку з ним не втрачає.

Більше двадцяти років вона працювала у бібліотеці разом з Євдокією Кононівною. То ж не із чийось слів знаю, яким високим авторитетом вона користувалась серед колег. А його витoki — у великому працелюбстві, постійному прагненні підвищувати свій фаховий рівень, що й стало фундаментом її професійного зростання: старший бібліотекар, бібліограф, головний бібліотекар (1966—1979), завідувач відділу

Книгою покликані і мобілізовані

рекомендаційної бібліографії (1979—1985), заступник директора (1985—1990), головний бібліограф, завідувач сектору (1991—2007).

Мов губка воду, так Євдокія Кононівна вбирала досвід старших колег, а згодом — ділилася примноженим у результаті пошуків із молодшими.

У 1958 році став працювати у бібліотеці Василь Степанович. А почалася його трудова біографія в одній із шкіл Черкащини, де він викладав німецьку мову учням восьми—десятих класів.

Навики педагогічної роботи знадобилися Василеві Степановичу в його подальшій роботі у бібліотеці, де розпочав працювати бібліографом. Сходивку за сходивкою долав він "службову драбину" — старший бібліограф (1958—1959), завідувач сектору міжнародного книгообміну (1959—1965), завідувач відділу іноземної літератури (1965—1970) і тринадцять років очолював бібліотеку. У ході практичної роботи Василь Степанович відчув потребу в теоретичних знаннях із бібліотечної справи, заочно закінчив Харківський державний інститут культури, отримав фах бібліотекаря-бібліографа вищої категорії. Саме в роки його директорства бібліотека отримала статус республіканської, що значно підвищило відповідальність і керівника, і колективу книгозбірні. На розв'язання назрілих на часі завдань і спрямовував нас, її співробітників, Василь Степанович. І сам показував приклад у їхньому вирішенні. Під його безпосереднім керівництвом фахівці нашої книгозбірні, яка стала науково-методичною, науково-дослідною установою, координаційним центром у галузі бібліотекознавства та бібліографії України, розробляли важливі питання теорії, історії та практики бібліотечної і бібліографічної роботи, координували науково-дослідну діяльність у республіці в галузі бібліотекознавства, бібліографії, з впровадження у практику бібліотечної роботи результатів наукових досліджень, організували наукові дискусії, міжнародні та всеукраїнські конференції, наради, семінари з актуальних питань бібліотечної діяльності та обміну досвідом. Підготовка збірників наукових праць, поточних та ретроспективних інформаційно-бібліографічних посібників науково-допоміжного і рекомендаційного характеру також проходила під безпосереднім керівництвом директора бібліотеки.

Значний внесок у розвиток бібліотечної справи В. Бабич здійснив, будучи на громадських засадах заступником голови Міжвідомчої ради з питань бібліотечної роботи при Міністерстві культури Української РСР. За пропозицією Василя Степановича було складено "Зведений координаційний план інформаційно-бібліографічного забезпечення розвитку науки, виробництва, культури і мистецтва великими бібліотеками міста", де чітко визначались пріоритетні профілі комплектування бібліотек. Кожна несла відповідальність за формування фондів визначеного для неї спрямування і галузеве інформаційно-бібліотечне обслуговування, що сприяло уникненню дублювання, розпорощення наукових і виробничих ресурсів. Організаційно забезпечувала цю діяльність очолювана В. Бабичем книгозбірня.

Логічним розвитком роботи у цьому напрямі стала організація роботи із визначення основних напрямів науково-дослідної роботи у галузі бібліотекознавства та бібліографії, координація роботи бібліотек і спеціальних навчальних закладів щодо ефективного розроблення важливих наукових проблем галузі, а також напрацювання рекомендацій із впровадження результатів науково-дослідної роботи у практику діяльності бібліотек. Вирішенням цих актуальних проб-

лем займалася Рада з координації науково-дослідної роботи в галузі бібліотекознавства і бібліографії. Заступником голови цього дорадчого органу при Міністерстві культури Української РСР був В. Бабич. Під його керівництвом фахівці науково-дослідного відділу Державної республіканської бібліотеки імені КПРС склали зведені координаційні плани діяльності великих бібліотек, вищих навчальних закладів культури і мистецтв, Книжкової палати України (річні і перспективні), програми спільних наукових сесій і конференцій, які потім виносились на затвердження галузевого міністерства.

У 1983 році розпочався новий етап у діяльності В. Бабича: він перейшов працювати до Київського державного інституту культури (нині — Київський національний університет культури і мистецтв), на конкурсній основі Василя Степановича було обрано на посаду завідувача кафедри галузевого бібліографознавства. У цьому ж вищому навчальному закладі читала лекції його дружина. Глибоке знання бібліотечної справи, проблем підготовки спеціалістів бібліотечно-інформаційної сфери підказали їм шляхи розвитку бібліотечної освіти. Багаторічний досвід практичної роботи переконав Василя Степановича, що межі спеціальності "Бібліотекознавство та бібліографія" завузькі щодо підготовки фахівців нової формації для бібліотек та інших інформаційних установ. Спільно із колегами із Харківського державного інституту культури він став ініціатором уведення в галузі культури нових спеціальностей "Документознавство та ін-

формаційна діяльність", "Книгознавство та бібліографія в книготорговельних установах", "Архівознавство. Бібліографознавство".

Значний доробок на педагогічній ниві й в Євдокії Кононівни. Вона вела в Київському інституті культури спеціальний курс зі складання спеціальних посібників, семінарські та практичні заняття, останні, як правило, у бібліотеці, де працювала. Є. Бабич була рецензентом курсових, керівником дипломних робіт, очолювала комісії на випускних екзаменах у Канівському, Сумському, Тульчинському училищах культури, читала лекції, проводила консультації в Інституті підвищення кваліфікації працівників культури (нині — Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв).

Подружжя Бабичів повторило себе у сотнях учнів. Батьківською професійною стежкою пішла й їхня донька. Нині Тетяна Добко працює завідувачем відділу довідково-бібліографічного обслуговування Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, кандидат історичних наук. Вона автор низки публікацій із бібліотекознавства і бібліографознавства, а також п'яти поетичних збірок.

*Алла Приходько,
науковий співробітник відділу наукового опрацювання і
організації каталогів Книжкової палати України*

Надійшла в редакцію 12 січня 2012 року